

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: ΝΙΚΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: ΑΧΑΪΑΣ

ΑΝΑΦΟΡΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ:

- **Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης**

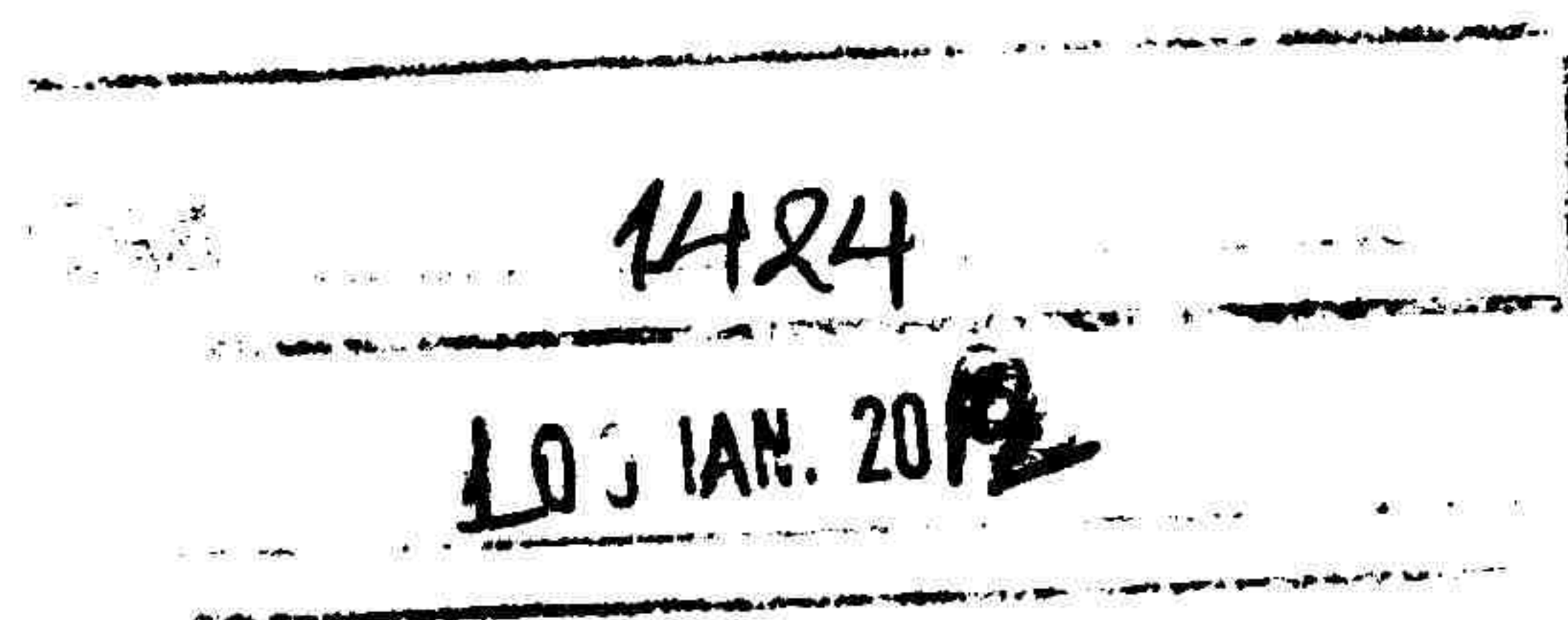
Θέμα: Παρατυπίες στο «Συνήγορο του Καταναλωτή»

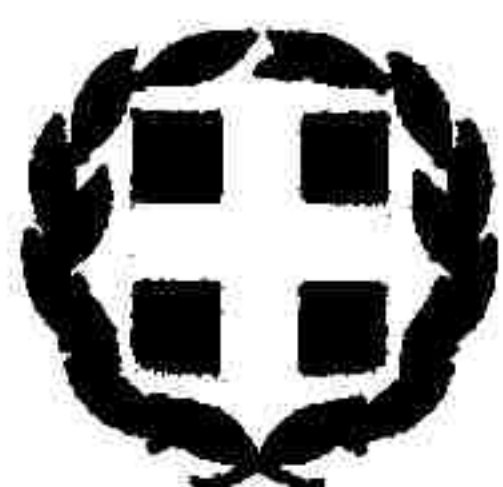
Σχετικά με την επιστολή του «Συνήγορου του Καταναλωτή» κ. Ζερβέα, που αναφέρεται σε διαδικαστικές παρατυπίες και παρεμβάσεις στο έργο της Ανεξάρτητης Αρχής.

Αρ. Πρωτ.
Πάτρα

Ο αναφέρων Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ
ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
Ανεξάρτητη Αρχή

Αθήνα 15 Δεκεμβρίου 2011
Αριθ. πρωτ.: 11269

Προς:
Πρωθυπουργό της Ελλάδας
κ. Λουκά Παπαδήμο

Θέμα: Διαδικαστικές παρατυπίες και παρεμβάσεις σε βάρος της λειτουργίας και του έργου της Ανεξάρτητης Αρχής "Συνήγορος του Καταναλωτή".

Αξιότιμε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Με τον ν. 3297/2004 (ΦΕΚ Α' 259), όπως ισχύει τροποποιημένος, συστήθηκε η Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Καταναλωτή, με την αποστολή να υπηρετεί την ανάγκη της εξωδικαστικής επίλυσης των καταναλωτικών διαφορών.

Τον τελευταίο καιρό βρισκόμαστε στη δυσάρεστη θέση να πληροφορούμαστε από τον Τύπο ανακοινώσεις Κυβερνητικών σας στελεχών, αλλά και να εντοπίζουμε πλήθος δημοσιευμάτων, που φημολογούν την "κατάργηση", "ενιαιοποίηση" ή τη "συγχώνευση" του Συνηγόρου του Καταναλωτή με τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για λόγους, όπως τονίζεται, "περαιτέρω οργανωτικής και στελεχιακής ενίσχυσης της προστασίας των καταναλωτών", καθώς και δημοσιονομικούς.

Ενδεικτικά, μνημονεύουμε:

- Δελτίο Τύπου με ημερομηνία 29-11-2011 του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, όπου περιγράφονται σχετικές εξαγγελίες του Υφυπουργού, κ. Ιωάννη Κουτσούκου.
- Δημοσίευμα της εφημερίδας "Το Βήμα", στο φύλλο της 11ης Δεκεμβρίου 2011, όπου ανακοινώνεται σχετική απόφαση για τη συγχώνευση, την οποία φέρεται να έλαβε σύσσωμη η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.
- Δημοσίευμα της εφημερίδας "Τα Νέα", στο φύλλο της 12ης Δεκεμβρίου 2011, όπου ανακοινώνεται πως η ενοποίηση του Συνηγόρου του Καταναλωτή και της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή περιλαμβάνεται σε υπό κατάθεση Σχέδιο Νόμου για την ενδυνάμωση της προστασίας των καταναλωτών.

Με την παρούσα επιθυμώ να εκφράσω τους έντονους προβληματισμούς μου για τις ανωτέρω διαδικαστικά παράτυπες ενέργειες, δίχως την κατ' ελάχιστον -για λόγους δεοντολογίας- διαβουλευτική συμμετοχή της Αρχής μας, με τις οποίες παραβλέπεται η φύση των Ανεξάρτητων Αρχών ως απολύτως διακριτών από την ιεραρχική δομή της

υπόλοιπης Δημόσιας Διοίκησης οργανισμών, αλλά πάνω απ' όλα **απαξιώνεται και αποσιωπάται** το έργο που με συνέπεια και ευθύνη παράγει ο Συνήγορος του Καταναλωτή από συστάσεώς του.

Επιτρέψτε μου να σας γνωρίσω ότι με την από 7-12-2010 Απόφαση του τότε Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κ. **Χάρη Καστανίδη**, το ζήτημα της εξέτασης και της κατάθεσης προτάσεων επί ενδεχόμενης τροποποίησης της οργάνωσης και της λειτουργίας των Ανεξάρτητων Αρχών ή της ίδρυσης νέων **ανατέθηκε σε Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή** υπό την προεδρία του κ. Χρίστου Γεραρή, πρώην Προέδρου της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με την ουσιώδη επισήμανση ότι **κάθε συζήτηση περί τυχόν συγχώνευσής τους θα αφορά αποκλειστικά λειτουργούσες Ανεξάρτητες Αρχές μεταξύ τους.**

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η εξέλιξη της συγκεκριμένης διαδικασίας υπάκουσε σε όλα τα στάδιά της στη θεμελιώδη αρχή της **εκατέρωθεν ακρόασης**, που πρέπει να διέπει κάθε σοβαρό διαβουλευτικό εγχείρημα, παρόντων των Προέδρων των εμπλεκόμενων Αρχών, προς τους οποίους δόθηκε η κρίσιμη δυνατότητα της ακρόασης των απόψεών τους.

Περαιτέρω, κατά την πρόσφατη συζήτηση της 13ης Σεπτεμβρίου 2011, ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, του Προσχεδίου Νόμου υπό τον τίτλο: **“Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας των Συνταγματικά κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών”**, το οποίο αποτέλεσε πόνημα της ως άνω Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής, ο κ. Γεραρής εισηγήθηκε υπό τη θεσμική του ιδιότητα τη σύσταση και νέας Ειδικής Επιτροπής, φέρουσας ως κύρια αποστολή την εξέταση ζητημάτων τροποποίησης και συμπλήρωσης της νομοθεσίας και για όλες τις υπόλοιπες, πέραν των Συνταγματικά κατοχυρωμένων, **Ανεξάρτητες Αρχές.**

Καθίσταται, πλέον, σαφές ότι στο πλαίσιο της συζήτησης για την απαραίτητη αναμόρφωση και τον αναγκαίο εκσυγχρονισμό του κράτους και των φορέων του με αφορμή την τρέχουσα δυσάρεστη οικονομική συγκυρία που βιώνει η χώρα, η Πολιτεία θεώρησε **πρέπον και έλαβε την απόφαση να εξετάσει θεσμικά, κατά τρόπο ξεχωριστό και ενιαίο, τα αντίστοιχα ζητήματα για τις Ανεξάρτητες Αρχές.**

Μια τέτοια απόφαση είναι από Συνταγματικής και ουσιαστικής σκοπιάς **απολύτως ορθή**, δεδομένων των επιμέρους ιδιομορφιών που παρουσιάζουν οι Ανεξάρτητες Αρχές, με προεξάρχουσες την αυτοτέλεια και την οργανωτική τους ανεξαρτησία.

Η ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Αρχών είναι άμεσα συνδεδεμένη με το γεγονός ότι η Κυβέρνηση και οι από αυτή εξαρτώμενοι ανώτεροι διοικητικοί οργανισμοί στερούνται ρητά της εξουσίας να τους απευθύνουν υπηρεσιακή εντολή, που να αφορά την εφαρμοστέα από αυτές πολιτική. Εξαιρούνται, δηλαδή, οι Ανεξάρτητες Αρχές από παντός είδους ιεραρχικό έλεγχο ή διοικητική εποπτεία, τόσο της σκοπιμότητας όσο και της νομιμότητας των πράξεών τους.

Υπό αυτή την έννοια, όποιο τυχόν εγχείρημα συγχώνευσης μιας Ανεξάρτητης Αρχής με έναν εξαρτώμενο από την Κυβέρνηση φορέα είναι εξ ορισμού έωλο, καθώς **στερείται κάθε πολιτικής και διοικητικής νομιμοποίησης**, αλλά κυρίως **αναιρεί την ίδια την ουσία της**

ύπαρξής της, δηλαδή την αυτοτέλεια, την αυτονομία και την αδιαπραγμάτευτη ελευθερία των πράξεών της.

Στην περίπτωση του Συνηγόρου του Καταναλωτή, ενδεχόμενη κατάργηση και συγχώνευσή του με άλλον Κρατικό φορέα με σκοπό τη δημιουργία νέας Αρχής στερείται, επιπλέον, σκοπιμότητας και αναγκαιότητας, εάν στον Οργανισμό που θα προκύψει σχεδιάζεται να ανατεθεί αρμοδιότητα (π.χ. η εξωδικαστική επίλυση των καταναλωτικών διαφορών), η οποία ήδη με απόλυτη επιτυχία και αποτελεσματικότητα εξυπηρετείται. Εάν, από την άλλη πλευρά, σκοπός του εγχειρήματος είναι η εξυπηρέτηση νέων, συναφών με την προστασία του καταναλωτή αρμοδιοτήτων (π.χ. επιβολή κυρώσεων σε παρανομούντες προμηθευτές), τότε δεν υπάρχει προφανής λόγος γιατί οι αρμοδιότητες αυτές να μην ανατεθούν στο Όργανο που ήδη λειτουργεί και που, μάλιστα, χαίρει της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και της αγοράς και, επομένως, τηρεί τις προϋποθέσεις ανάλογης επιτυχίας και στην επιτέλεση αυτού του έργου.

Η θεμελιώδης αρχή λειτουργίας του Συνηγόρου του Καταναλωτή, δηλαδή η ανεξαρτησία του, επιχειρήθηκε αρχικά τον Ιούλιο 2010 να υπονομευτεί δια της απόπειρας αντικατάστασης της ηγεσίας του, με όχημα τη δημόσια -μέσω του "www.opengov.gr"- προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων του Προέδρου και των δύο Βοηθών του, δίχως ωστόσο αποτέλεσμα, καθώς επρόκειτο ξεκάθαρα για βίαιη διακοπή της θεσμοθετημένης θητείας των ήδη υπηρετούντων. Σας επισυνάπτω σχετική επιστολή με τις απόψεις μου προς τον τότε Πρωθυπουργό.

Λίγο αργότερα, η μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή από το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, συνδυαζόμενη κατά τον ίδιο χρόνο με την αντίστοιχη αλλαγή εποπτείας της Αρχής μας κατόπιν πρωτοβουλίας της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή, δημιούργησε και εξακολουθεί να δημιουργεί σοβαρότατα προβλήματα στο σκέλος της διοικητικής υποστήριξης της Αρχής.

Είναι φανερό ότι αυτή η πρωτοβουλία αλλαγής εποπτείας του Συνηγόρου του Καταναλωτή δεν βρίσκει έρεισμα σε καμία λογική επιβεβλημένης οργανωτικής αναδιάταξης των Υπηρεσιών του Κράτους, δεδομένου ότι φυσικός -λόγω συνάφειας αντικειμένου- επόπτης του Συνηγόρου του Καταναλωτή λογίζεται το Υπουργείο Ανάπτυξης, στο οποίο και εξ αρχής ανήκε, και όχι το Εργασίας.

Παρανόμως, κατά παράβαση της αρχής της κατανομής των αρμοδιοτήτων και ενάντια στις επιταγές της Διοικητικής Ιεραρχίας, η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή ασκεί απαράδεκτο παρεμβατικό ρόλο στο έργο της Αρχής μας, ισχυριζόμενη άνευ άλλου τινός την ύπαρξη νομιμοποιητικού εγγράφου περί άσκησης διοικητικής εποπτείας στον Συνήγορο του Καταναλωτή, ενώ σύμφωνα με τον νόμο την υπόψη εποπτεία ασκεί αποκλειστικά ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Άλλωστε, πώς είναι δυνατόν να εποπτεύεται ο ανώτερος στη Διοικητική Ιεραρχία από τον κατώτερό του και, εν προκειμένω, ο Συνήγορος του Καταναλωτή από τον Γενικό Γραμματέα Καταναλωτή;

Σημειωτέον ότι στη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή λιμνάζουν επί μακρόν έγγραφα του Συνηγόρου του Καταναλωτή σχετικά με την κύρωση των προβλεπόμενων εκ του ιδρυτικού

της νόμου: (α) Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας, που αποτελεί προϋπόθεση εύρυθμης λειτουργίας και άμεσης αντιμετώπισης καθημερινών προβλημάτων της Αρχής, και (β) Κώδικα Καταναλωτικής Δεοντολογίας, ενός κειμένου που προέκυψε από δημόσια διαβούλευση και έχει βαρύνουσα σημασία και κρίσιμο ρόλο στον καθορισμό θεμιτών συναλλακτικών ηθών και προτύπων "υγιούς επιχειρείν" στην αγορά.

Καίτοι, βεβαίως, η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή κατ' επανάληψη προστρέχει στον Συνήγορο του Καταναλωτή για υποβοήθηση του έργου της, βρίσκοντας πάντοτε ανταπόκριση σε κλίμα αगाστής συνεργασίας, ταυτόχρονα επιχειρεί την υποβάθμιση του κύρους της Αρχής με τη διοχέτευση στον Τύπο αποσπασματικών ή ακόμα και ανακριβών στοιχείων, περιοριζόμενων σε ένα μικρό μόνο τμήμα της προσφοράς της στους πολίτες-καταναλωτές.

Το προβαλλόμενο επιχείρημα για τη φημολογούμενη συγχώνευση του Συνηγόρου του Καταναλωτή με τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή είναι η περαιτέρω οργανωτική και στελεχιακή ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών, καθώς και η εξοικονόμηση δημόσιων πόρων που θα προκύψει από μια τέτοια συγχώνευση.

Ένα τέτοιο επιχείρημα, για να είναι ισχυρό, θα πρέπει να αντλεί τη δυναμική του από στοιχεία που αποδεικνύουν πέραν πάσης αμφισβήτησης την ύπαρξη του επικαλούμενου ελλείμματος στην οργανωτική και στελεχιακή ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών στη χώρα μας, καθώς και την άσκοπη κατασπατάληση των δημόσιων πόρων που διατίθενται για την εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού.

Αναφερόμενος στον Συνήγορο του Καταναλωτή, επιτρέψτε μου να σας γνωρίσω ότι διαθέτει μονοπρόσωπο διοικητικό σχήμα, με Πρόεδρο-Συνήγορο και δύο Βοηθούς Συνηγόρους, και διατηρεί ένα ευέλικτο σώμα από είκοσι εξαιρετικά καταρτισμένους ακαδημαϊκά και πολύ έμπειρους επαγγελματικά Ειδικούς και Βοηθούς Ειδικούς Επιστήμονες.

Με αυτό το ανθρώπινο δυναμικό, κατά τα πρώτα πέντε χρόνια πλήρους επιχειρησιακής λειτουργίας της, η Αρχή έχει διαχειριστεί περισσότερες από 19.000 έγγραφες αναφορές-αιτήσεις καταναλωτών, τα οποία ικανοποιούνται σε ποσοστό 82% και εντός χρονικού διαστήματος που δεν ξεπερνά κατά μέσο όρο τις 88 ημέρες. Δηλαδή, ο Συνήγορος του Καταναλωτή έχει να παρουσιάσει άκρως ποιοτικό έργο, με κύρια χαρακτηριστικά την ταχύτητα, την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητά της διαμεσολάβησής του.

Με το ίδιο αυτό δυναμικό, δίχως την παραμικρή επαύξησή του, ο Συνήγορος του Καταναλωτή έχει αποδείξει ότι μπορεί με επιτυχία να στηρίζει νέες κρίσιμες αρμοδιότητες που του ανατίθενται, όπως επί παραδείγματι η αρμοδιότητα της παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα (κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 της Οδηγίας 2004/113/ΕΚ), καθώς και η αρμοδιότητα του συνδράμοντα φορέα στην επίτευξη εξωδικαστικού συμβιβασμού των οφειλετών με τους πιστωτές τους (ν. 3869/2010).

Τελευταίο χρονικά και, πάντως, εξαιρετικά σημαντικό δείγμα της ικανότητας της Αρχής μας να εξελίσσεται διαρκώς και να κατακτά νέους τρόπους προάσπισης των δικαιωμάτων

των καταναλωτών -παρομοίως με την αξιοποίηση στο έπακρο του υπάρχοντος στελεχιακού της δυναμικού και δίχως ουδεμία απολύτως επαύξησή του- αποτελεί η απόφαση του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Υγεία και του Καταναλωτές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να της αναθέσει, από την 1η Ιανουαρίου 2012, την εποπτεία της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Κέντρου Καταναλωτή της Ελλάδας, ενός θεσμού-τομή με παρουσία σε όλα τα κράτη-μέλη της Ένωσης. Τον θεσμό αυτό υποχρεωτικά (βάσει του άρθρου 22 του ν. 3844/2010) πρέπει να διαθέτει και η χώρα μας και το κατορθώνει χάρη στις άοκνες προσπάθειες της Αρχής μας και την εθελοντική συνεισφορά των στελεχών της.

Σε ό,τι αφορά το σκέλος των οικονομικών, σας γνωρίζω ότι οι απολογιστικές πιστώσεις που έχει δεχτεί ο Συνήγορος του Καταναλωτή από τον Κρατικό Προϋπολογισμό μέχρι σήμερα είναι συνολικά περίπου 8 εκατ. ευρώ. Την ίδια στιγμή, το ανταποδοτικό όφελος για τους πολίτες χάρη στην ικανοποίηση των αιτημάτων τους με τον θεσμό της εξώδικης διαμεσολάβησης, αλλά και χάρη στο πλήθος των αυτεπάγγελτων παρεμβάσεων της Αρχής σε όλους τους επιχειρηματικούς κλάδους (τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, τηλεπικοινωνίες, κ.λπ.), είναι τεράστιο και ξεπερνά τα 500 εκατ. ευρώ.

Το γεγονός ότι το ανταποδοτικό όφελος για τους πολίτες προκύπτει πολλαπλάσιο συγκρινόμενο με τις δημόσιες πιστώσεις που λαμβάνει η Αρχή την καθιστούν μια Δημόσια Υπηρεσία αναδιανεμητικού χαρακτήρα, η οποία με τον τρόπο που λειτουργεί καταφέρνει να επιστρέφει στους φορολογούμενους τα χρήματα που δαπανά για τη λειτουργία της.

Μέσα σε όλα αυτά, ο Συνήγορος του Καταναλωτή **στηρίζει έμπρακτα και με σαφώς μετρήσιμα αποτελέσματα** την επίπονη προσπάθεια της χώρας μας για δημοσιονομική προσαρμογή και εξορθολογισμό των δημόσιων δαπανών. Σε αυτό το πλαίσιο, επιτρέψτε μου να σας ενημερώσω συνοπτικά ότι ο Συνήγορος του Καταναλωτή:

- Υπήρξε ο **πρώτος κυριολεκτικά φορέας του Δημόσιου Τομέα** που προέβη με δική του πρωτοβουλία σε επαναδιαπραγμάτευση του ετήσιου μισθώματος του ακινήτου στο οποίο στεγάζεται, πετυχαίνοντας μεγάλη μείωση ύψους 40.000 ευρώ και συμφωνώντας με τον ιδιοκτήτη του ακινήτου τη διατήρηση της μείωσης αυτής σε ισχύ επί τριετία (συνολική μείωση μισθώματος σε βάθος τριετίας: 120.000 ευρώ).
- Πέτυχε μείωση των ετήσιων δαπανών για υπηρεσίες φύλαξης και καθαριότητας των εγκαταστάσεών του για το έτος 2011 σε σχέση με το προηγούμενο έτος ύψους 44.500 και 25.500 ευρώ, αντίστοιχα (συνολική ετήσια μείωση: 67.000 ευρώ).
- Περιέκοψε εντελώς τις δαπάνες Τύπου, που ανέρχονταν σε 10.000 ευρώ.
- Σχεδίασε, υλοποίησε και συντηρεί ο ίδιος εξ ολοκλήρου, χωρίς την παραμικρή επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού: (α) ένα Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, που χρησιμοποιείται ως κρίσιμο εσωτερικό εργαλείο για τη διεκπεραίωση διοικητικής, αλλά και επιστημονικής φύσης εργασιών, καθώς επίσης (β) τον δικτυακό του τόπο (<http://www.synigoroskatanaloti.gr>).

Πέραν τούτων, ο Συνήγορος του Καταναλωτή εισηγήθηκε προσφάτως προς τον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης και Υπουργό Οικονομικών, κ. Ευάγγελο Βενιζέλο, καθώς και προς τον νυν εποπτεύοντα Υπουργό Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Γιώργο Κουτρουμάνη, πρόσθετα συγκεκριμένα μέτρα στον τομέα των υπηρεσιών φύλαξης και καθαριότητας του κτιρίου του, με τα οποία μπορούν να εξοικονομηθούν επιπλέον περίπου

32.500 ευρώ ετησίως.

Αξιότιμε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Ο Συνήγορος του Καταναλωτή:

- Είναι μια από τις πιο ολιγομελείς Ανεξάρτητες Αρχές, η οποία με εξαιρετικά χαμηλό κόστος λειτουργίας και χαρακτηριστική ευελιξία εξασφαλίζει την παροχή σύγχρονων και αποτελεσματικών υπηρεσιών Ευρωπαϊκού επιπέδου προς όφελος της Κοινωνίας και της Πολιτείας.
- Είναι ένας σοβαρός εταίρος στον κρίσιμο τομέα της προστασίας των καταναλωτών και ένας επάξιος εκπρόσωπος της Ελλάδας στην Ευρώπη, με γνώμη και άποψη που ακούγονται και λαμβάνονται πάντοτε σοβαρά υπόψη.
- Είναι μια Αρχή-υπόδειγμα ορθολογικής αξιοποίησης του στελεχιακού της δυναμικού και δημοσιονομικής πειθαρχίας.
- Έχει κατορθώσει με πολύ κόπο και σκληρή δουλειά να γίνει μια ευρέως αναγνωρίσιμη Αρχή από τους πολίτες-καταναλωτές και τους προμηθευτές, με υψηλό βαθμό αποδοχής των Αποφάσεών της χάρη στην αμεροληψία, την αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια που τη διακρίνουν.
- Διατηρεί τη μόνη, στην Ελλάδα, πλήρως οργανωμένη βάση δεδομένων ως πηγή για τη συγκέντρωση και εξαγωγή πλήθους αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων, που αφορούν τις καταναλωτικές διαφορές στη χώρα μας και χρησιμοποιούνται επισήμως από την Ελληνική Πολιτεία και την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Τα Πορίσματα και οι Συστάσεις του δημοσιεύονται, εν είδει νομολογίας, στο πρώτο σε κυκλοφορία, έγκριτο επιστημονικό νομικό περιοδικό "Νομικό Βήμα", που εκδίδει ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών.

Σας επισημαίνω, εν κατακλείδι, τη σπουδαία για το κύρος της Ελλάδας πρωτοπορία στον τομέα της εξωδικαστικής επίλυσης των καταναλωτικών διαφορών με τη θεσμοθέτηση της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Καταναλωτή, λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν δεσμευτεί για την έκδοση Οδηγίας εντός του 2012, που θα προβλέπει τη συγκρότηση φορέων εξωδικαστικής επίλυσης και στα κράτη-μέλη που δεν διαθέτουν ήδη ανάλογους φορείς.

Αξιότιμε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Επειδή το φερόμενο εγχείρημα της κατάργησης και συγχώνευσης του Συνηγόρου του Καταναλωτή με τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή αποδεδειγμένα δεν υπαγορεύεται για οργανωτικούς και δημοσιονομικούς λόγους;

Επειδή ένα τέτοιο εγχείρημα αγνοεί την ιδιότυπη φύση και την υπόσταση των Ανεξάρτητων Αρχών;

Επειδή τυχόν βούληση της Πολιτείας για ενίσχυση της προστασίας των πολιτών-καταναλωτών δύναται επαρκώς να υλοποιηθεί με τη στήριξη και την ενδυνάμωση του

ήδη υπάρχοντος Οργάνου, της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Καταναλωτή, όπως και στο παρελθόν έχει συμβεί, δίχως να καθίσταται αναγκαία η δημιουργία κάποιου νέου;

Επειδή η σύνδεση του εν λόγω εγχειρήματος με φαινόμενα απαράδεκτης και συστηματικής παρέμβασης της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή στη λειτουργία και το έργο του Συνηγόρου του Καταναλωτή είναι ορατή και ουδόλως πρέπει να αγνοηθεί, αντιθέτως χρειάζεται να επισημανθεί και να θεραπευθεί άμεσα;

Επειδή, πάνω απ' όλα, το εγχείρημα αυτό προκλητικά αθετεί και υπονομεύει τους θεσμικούς σχεδιασμούς της ίδιας της Πολιτείας που αφορούν ενδεχόμενες τροποποιήσεις της οργάνωσης και της λειτουργίας των Ανεξάρτητων Αρχών,

ΕΥΕΛΠΙΣΤΩ ότι αντιλαμβάνεστε σε όλη τους την έκταση τις προφανείς αρνητικές -για την ψυχολογία και την απρόσκοπτη παραγωγικότητά μας- επιπτώσεις, εξαιτίας του φημολογούμενου τούτου εγχειρήματος, και

ΠΑΡΑΚΑΛΩ θερμά να ενσκήψετε με το γνωστό σας ενδιαφέρον στον Συνήγορο του Καταναλωτή, καθώς και να μεριμνήσετε καταλλήλως με τις δυνάμεις που διαθέτετε για να προστατέψετε το κύρος και τη θεμελιώδη ανεξαρτησία της Αρχής μας, όπως και να διασφαλίσετε ότι θα εξακολουθήσει απρόσκοπτα να υπηρετεί το κοινωνικό σύνολο και την Πολιτεία με τη συνέπεια και την υπέρτατη ευθύνη που μέχρι σήμερα τη διακρίνουν.

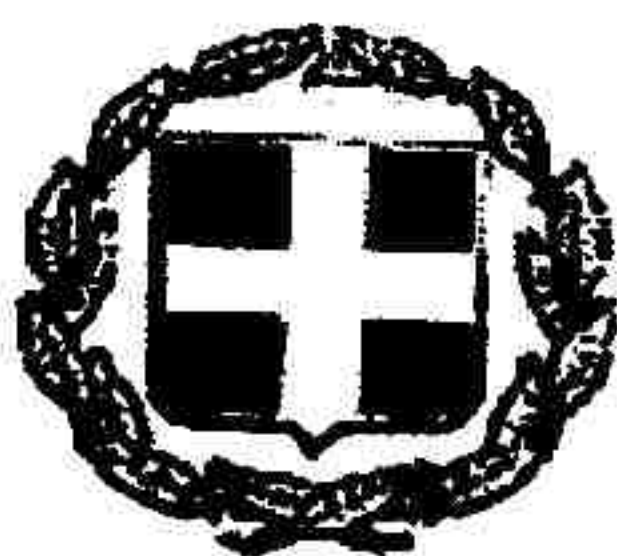
Η παρούσα θέλει κοινοποιηθεί προς τα πολιτικά κόμματα του Ελληνικού Κοινοβουλίου, τον Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου, την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, καθώς και προς τον εποπτεύοντα της Αρχής Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, προκειμένου να λάβουν γνώση του περιεχομένου της σε όσα σημεία αυτή τους αφορά.

Παραμένω πάντοτε στη διάθεσή σας,

Με την Προσήκουσα Εκτίμηση

Ευάγγελος Ζερβέας

~~Συνήγορος του Καταναλωτή~~

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ
ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
Ανεξάρτητη Αρχή

Αθήνα, 23/7/10
Αριθ. Πρωτ. : 1652

ΠΡΟΣ: Πρωθυπουργό της Ελλάδας
Γεώργιο Α. Παπανδρέου
Μέγαρο Μαξίμου
Ηρώδου Αττικού 19
10674 Αθήνα

Αξιότιμε κ. Πρωθυπουργέ,

Με αφορμή την «Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για τον Συνήγορο του Καταναλωτή: Συνήγορος και Βοηθοί Συνήγοροι» που αναρτήσατε στο διαδικτυακό τόπο της ιστοσελίδας www.open.gov.gr σας εκφράζω την λύπη και εναντίωσή μου προς την επιχειρούμενη βίαιη διακοπή της θητείας εμού και του Αναπληρωτή-Βοηθού μου κ. Δημήτριου Μάρκου με μια σειρά τεκμηριωμένων, βάσιμων και νόμιμων επιχειρημάτων, που αναλύονται παρακάτω:

Α. Προϊσχύουσες διατάξεις : Σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο του ΣΤΚ και σε αναλογική εφαρμογή των αντίστοιχων διατάξεων του νόμου περί Συνηγόρου του Πολίτη, η θητεία του ΣΤΚ είχε αρχικά ορισθεί πενταετής, χωρίς δικαίωμα επανεκλογής του.

Β. Ισχύον νομικό καθεστώς : Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των ανεξάρτητων αρχών έχει ως εξής:

- **Άρθρο 101^Α Σ :** «Όπου από το Σύνταγμα προβλέπεται η συγκρότηση και η λειτουργία ανεξάρτητης αρχής, τα μέλη της διορίζονται με ορισμένη θητεία και διέπονται από προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία, όπως ο νόμος ορίζει...»
- **Άρθρο 3 παρ. 2 του εκτελεστικού Ν. 3051/2002 για τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές :** «Η θητεία τους είναι τετραετής και ανανεώνεται με τρόπο που

διασφαλίζει τη συνέχεια της λειτουργίας των ανεξάρτητων αρχών, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 5 του παρόντος...

.....

.....
Σε περίπτωσηπαραίτησης ή.....μέλους ανεξάρτητης αρχής **διορίζεται νέο μέλος για το υπόλοιπο της θητείας του. Τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών δεν επιτρέπεται να επιλέγονται για περισσότερες από δύο θητείες διαδοχικές ή μη.».**

- Άρθρο 2 παρ. 5 του ν.3297/2004, όπως ισχύει μετά την τροποποίηση και αντικατάστασή του με το άρθρο 42 παρ. 4 του Ν. 3734/2009 : «5. Η θητεία του Συνηγόρου του Καταναλωτή και των Βοηθών Συνηγόρων ορίζεται **τετραετής**. Επανεκλογή του ιδίου προσώπου ως Συνηγόρου του Καταναλωτή επιτρέπεται για μία ακόμα πλήρη θητεία, διαδοχική ή μη. **Σε περίπτωση παραίτησης ή παύσης Συνηγόρου ή Βοηθού Συνηγόρου, διορίζεται αντικαταστάτης για το υπόλοιπο της θητείας του παραιτηθέντος ή παυθέντος, η οποία κατά τη λήξη της παρατείνεται αυτοδίκαια για μία ακόμη πλήρη θητεία.** Η θητεία του Συνηγόρου και των Βοηθών Συνηγόρων παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι το διορισμό των νέων.».

- Ν. 3094/2003 και Ν. 2477/1997 περί Συνηγόρου του Πολίτη: Σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3094/2003 που έχουν αναλογική εφαρμογή στην περίπτωση του ΣτΚ, για λόγους ισότιμης μεταχείρισης των ανεξάρτητων αρχών στα πλαίσια του Συντάγματος και του άρθρου 3 του εκτελεστικού ν. 3051/2002 (Για τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές), αλλά και με βάση την εισηγητική έκθεση του ν. 3094/2003 περί ΣτΠ, η θητεία του τελευταίου ορίζεται τετραετής.

Γ. Ερμηνεία θεσμικού πλέγματος και σχετικά ερμηνευτικά σχόλια:

Στο σώμα της εισηγητικής έκθεσης του εκτελεστικού του άρθρου 101^ο Σ νόμου 3051/2002 για τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές κλπ., αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι, ήδη από το

Σύνταγμα επιβάλλεται ρητά ως μείζονα διασφάλιση, προφανώς για λόγους διαφάνειας, **«ορισμένη θητεία»**, η οποία προβλέπεται πλέον **ενιαία** για τα μέλη όλων των ανεξάρτητων αρχών με ταυτόχρονη κατοχύρωση του συστήματος **μερικής αντικατάστασης** των μελών των πολυπρόσωπων αρχών, προκειμένου να **εξασφαλισθεί η συνέχεια στη λειτουργία τους**. Η αρχή της διαφάνειας μάλιστα, σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του ιδρυτικού νόμου του ΣτΚ ανακηρύσσεται ως μία εκ των βασικών αρχών που πληρούνται στη λειτουργία του θεσμού αυτού.

Περαιτέρω, όπως προκύπτει από την γραμματική διατύπωση και ερμηνεία του ίδιου του άρθρου 2 παρ. 5 του ν.3297/2004, όπως αυτό ισχύει, παρέχεται ευθέως, άνευ άλλου τινός, εκ του νόμου δικαίωμα στον αντικαταστάτη του Συνηγόρου του Καταναλωτή, να διανύσει μία νέα πλήρη θητεία, μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος από την αντικατάσταση του παραιτηθέντος ή παυθέντος Συνηγόρου, που λογίζεται ως υπόλοιπο θητείας του παραιτηθέντος ή παυθέντος προσώπου. Τούτο σημαίνει, ότι το χρονικό διάστημα από την αντικατάσταση και εφεξής προσμετράται μεν ως θητεία, πλην όμως, στα πλαίσια εφαρμογής της αρχής της διαφάνειας και για την εξυπηρέτηση του σκοπού διασφάλισης της συνέχισης της λειτουργίας και του έργου της αρχής, σε συνδυασμό με την αυτόματη ανανέωση του χρόνου θητείας που αναγνωρίζει ως δικαίωμα ο προκείμενος νόμος, εξάγεται ερμηνευτικά το συμπέρασμα, ότι η έννοια της αναπλήρωσης δρα για το μέλλον και μόνον, και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να εκταθεί στο παρελθόν. Άλλωστε, η ανανέωση του χρόνου θητείας του ΣΤΚ θεσμοθετήθηκε με τη πρόσφατη τροποποίηση στα πλαίσια εξίσωσης της αρχής με εκείνη του ΣΤΠ, γεγονός που συνιστά έμπρακτη αναβάθμιση του ρόλου του ΣΤΚ, αλλά και αναγνώριση του μέχρι τώρα αποδεδειγμένου έργου της. Κατά μία άλλη άποψη θα μπορούσε να υποστηριχθεί ερμηνευτικά ότι η αναπλήρωση διαφέρει εννοιολογικά από την πλήρη θητεία. Και τούτο, διότι η αναπλήρωση υπολοίπου θητείας συνιστά χρόνο που λογίζεται υπέρ του παραιτηθέντος προσώπου για την αναγκαιότητα συμπλήρωσης του εναπομείναντα χρόνου υπηρεσίας του παραιτηθέντος στα πλαίσια διασφάλισης της καλής λειτουργίας και συνέχειας της αρχής, και δεν συνιστά αυτοτελές δικαίωμα με την έννοια της πλήρους θητείας στο πρόσωπο του αναπληρούντα. Σχετικά δε με τυχόν αναδρομικότητα νόμου πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

Σύμφωνα με τη νομολογία ¹ το άρθρο 2 του Α.Κ. εκφράζει τη γενικότερη αρχή του δικαίου, περί μη αναδρομικότητας των νόμων, που αποβλέπει στην κατά το δυνατό βεβαιότητα των δικαιωμάτων και την εξασφάλιση της σταθερότητας δικαίου. Η αρχή αυτή καίτοι, δεν είναι αυξημένης τυπικής ισχύος, με την έννοια ότι δεν προβλέπεται ρητά από το Σύνταγμα, επιβεβαιώνεται, ωστόσο σιωπηρά, κατά το περιεχόμενό της, από το ίδιο το Σύνταγμα.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού αποτελούν τα άρθρα 7 παρ. 1 και 78 παρ. 1 του Σ. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η παρ. 2 του άρθρου 78, όπου σύμφωνα με τις επιταγές του Σ, μόνο φορολογικός νόμος μπορεί να έχει αναδρομική ισχύ, ο οποίος και πάλι δεν μπορεί να επεκταθεί πέραν του προηγούμενου οικονομικού έτους κατά το οποίο επιβλήθηκε το οικονομικό βάρος ή ο αντίστοιχος φόρος.

Αλλά και αν ακόμα, ήθελε υποτεθεί ότι ο νομοθέτης μπορεί να προσδώσει αναδρομική ισχύ σε κάποιο νόμο, τούτο γίνεται υπό δύο προϋποθέσεις: αφενός, η αναδρομική ισχύ να μην υπερβαίνει τα

¹ Πρβλ. ΑΠ 447/2007

όρια που θέτουν τα άρθρα 4 (ισότητα) και 17 (προστασία ιδιοκτησίας) του Σ, καθώς και οι υπερνομοθετικής ισχύος (άρθρο 28 παρ.1 Σ) διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ για την προστασία της ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων στην έννοια της ιδιοκτησίας και των ενοχικών δικαιωμάτων. Αφετέρου, η αναδρομικότητα, πέραν του ότι πρέπει να αναφέρεται ρητά στο νόμο, θα πρέπει να δικαιολογείται και να επιβάλλεται από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος.

Στην παρούσα περίπτωση, δεδομένης της αναστολής της άσκησης ελευθέρου επαγγέλματος και της απώλειας εσόδων, ενόψει διορισμού στη θέση του Συνηγόρου με ορισμένη θητεία, και για λόγους διαφάνειας και εξυπηρέτησης του σκοπού συνέχισης του έργου της Αρχής που θέλησε ο νομοθέτης, μία ερμηνευτική εκδοχή με νομικό «έρεισμα» την δήθεν αναδρομικότητα, όσον αφορά την αναπλήρωση στη θητεία παραιτηθέντος Συνηγόρου, δε μπορεί, σύμφωνα με τα ανωτέρω να ευδοκιμήσει.

Δ. Συμπέρασμα :

Ενόψει των ανωτέρω ως αντικαταστάτης του ΣτΚ Ιωάννη Αδαμόπουλου, έχω το δικαίωμα να διεκδικήσω την επανεκλογή μου, τουλάχιστον για μία πλήρη θητεία αυτοδίκαια εκ του νόμου, με βάση τη γραμματική ερμηνεία αυτού, δεδομένου ότι ο χρόνος αναπλήρωσης προσμετράται, ως υπόλοιπο χρόνου θητείας.

Κατά μία άλλη άποψη, έχω το δικαίωμα για δύο διαδοχικές θητείες και συγκεκριμένα :

- **α) είτε επί τη βάσει πλήρους θητείας, αναγνωριζόμενης αυτοτελώς στο πρόσωπό του, μη λογιζομένου του χρόνου της αναπλήρωσης, κάτι που ωστόσο προϋποθέτει νέο διορισμό με βάση τα όσα ορίζει ο νόμος,**
- **β) είτε προσμετρώντας το χρόνο αναπλήρωσης στο αυτοτελές δικαίωμα πλήρους θητείας διάρκειας τεσσάρων (4) ετών αναγνωριζόμενο στο πρόσωπο του εμού του αναπληρούντα με αυτόματο δικαίωμα ανανέωσης για άλλα 4 χρόνια, όπως σαφώς ορίζει ο νόμος, και χωρίς την αναγκαιότητα των διατυπώσεων πρώτου διορισμού.**

Επικαλούμενος τα ανωτέρω κατά την λήξη του χρόνου αναπλήρωσης των παραιτηθέντων προκατόχων μας, απέστειλα την από 23-04-2010 με υπ' αριθμ. πρωτ 902 επιστολή προς την εποπτεύουσα την Αρχή κ. Υπουργό Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κ. Λούκα Κατσέλη, με την οποία ανακοίνωνα ότι τόσο εγώ, όσο και ο Αναπληρωτής Βοηθός μου Δημήτριος Μάρκου, εκτίουμε την αυτοδίκαιη εκ του νόμου προβλεπόμενη θητεία μας.

Η παρ' όλα αυτά επιχειρούμενη διακοπή της θητείας μας που έχει ήδη αρχίσει από τις 26-04-2010 έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το

Κοινοποίηση:

Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα Ελλάδος
Ιπποκράτους 22, Τ.Κ. 106 80, Αθήνα

Νέα Δημοκρατία
Ρηγίλλης 18, Τ.Κ. 10674, Αθήνα

Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς
Πλατεία Ελευθερίας 1, Τ.Κ. 105 53, Αθήνα

Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός
Καλλιρρόης 52, Τ.Κ. 11745, Νέος Κόσμος

Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος
Λεωφόρος Ηρακλείου 145, Τ.Κ. 14342, Νέα Φιλαδέλφεια

Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας
Λεωφόρος Μεσογείων 119, Τ.Κ. 11526, Αθήνα

Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου
Κτίριο Βουλής, Βας. Σοφίας 2, Τ.Κ 100 21, Αθήνα

Επιτροπή Θεσμών και διαφάνειας της Βουλής
Βας. Σοφίας 2, Τ.Κ 100 21, Αθήνα

Πρόεδρο Ευρωπαϊκής Επιτροπής
Βας. Σοφίας 2, Τ.Κ. 106 74, Αθήνα

Νόμο, το Σύνταγμα και την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία του θεσμού, ο οποίος μεταξύ των άλλων προστατεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3 του ιδρυτικού νόμου 3297/2004 οι Βοηθοί Συνήγοροι διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης (Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας), ύστερα από πρόταση του Συνηγόρου του Καταναλωτή και δεν είναι νόμιμη η προεπιλογή τους χωρίς την ως άνω αναγκαία προβλεπόμενη εκ του νόμου τυπική και ουσιαστική προϋπόθεση.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω αναμένω να αναθεωρήσετε την πρόσκληση ενδιαφέροντος για την θέση του Συνηγόρου και Βοηθού Αναπληρωτή Συνηγόρου, την οποία νομίμως κατέχουμε μέχρι την 25-04-2014 και με κάθε νόμιμο μέσο προτιθέμεθα να υπερασπίσουμε.

Η παρούσα θέλει κοινοποιηθεί προς όλα τα πολιτικά κόμματα του Ελληνικού Κοινοβουλίου, την Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, τον Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου, την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, καθώς επίσης και τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να λάβουν γνώση του περιεχομένου της σε όσα σημεία αυτή τους αφορά.

Με την προσήκουσα εκτίμηση

Ευάγγελος Π. Ζερβέας

Συνήγορος του Καταναλωτή